

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et  
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -  
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum  
Scholasticis habent connexionem, declarantur

**Carleton, Thomas Compton**

**Leodii, 1659**

Sect. V. Solutione alterius argumenti magis ostenditur peccatum ab  
invincibiliter ignorantे Deum, admissum non esse lethale.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-13718**

querter non baptizatus defectu intentionis, quod hi auctores cum communis negant.

VII.  
Homo mortalis quondam animam non est habens.

Error circa unicumpredicatioem non impedit cognitionem & amorem eorum.

Dices: in hoc casu Sacerdos intendit baptizare hunc hominem; ergo intentio recta est & sufficiens. Contraria si responso illa adverfarior sit vera, non intendit hic Sacerdos baptizare hominem, ergo non hunc hominem: antecedens probatur, homo mortal is quodam animam non est magis homo quam Deus cui non displicent mala est Deus. Idem est de Judaeis negantibus Trinitatem, qui tamen cognoscebant verum Deum, & sexcenta hujusmodi; ergo omnes facere debent errorem circa unum aliquid predicatum, si alia relinquat integra cum vero eorum conceptu, non impedire quo minus res aliqua adhuc & cognoscit, & amari possit. Actus itaque amoris in hoc casu non fundatur in errore illo, sed in negatione verarum Dei perfectionum, respectu vero actus amoris, error ille mere se habet concomitantem & disparatam, nec tollit alia Dei praedicta.

#### SECTIO QUARTA.

Primum & precipuum argumentum contendens peccatum commissum cum invincibili Dei ignorantia esse mortale.

I.  
Obj. Multa iuxta nos sceleram committi, qua non erunt peccata mortalia.

II.  
Resp. Fideles hujusmodi aliquid facere sine aliquo scelere ad Deum.

III.  
Innullus adulto inter infideles datur ignorans invincibilis Dei.

IV.  
Parvus offensio non posse dari ignorantiam invincibilis Dei.

masenus lib. I. Fidei, cap. I. *Nemo, inquit, est mortalium, cui non naturaliter insitum sit, ut Deum esse perspectum habeat.* Ex quibus constat communem hanc fuisse vocem sanctorum Patrum: unde etiam Sapientia 13. arguit illi, qui ex creaturarum cognitione in Dei notitiam non pervererint.

Quare ad id quod Pater Molina primâ parte ad articulum primum questionis 2. nobis hac in re oppositus afferit, compertum scilicet esse incolas Brasiliæ nullam omnino Dei cognitionem habuisse, intelligendum id ait P. Granado de cognitione aliquâ clarâ, non tamen de dubiâ, quod sufficit ut ignorantia non sit invincibilis. Quæ confirmant ex eo quod supra vidimus ex S. Thoma I. 2. q. 89. art. 6. ad 3. ubi ait puerum, sicut postquam pervenit ad usum rationis, teneri le ad Deum convertere, & de hoc explicit preceptum illud affirmativum Dei, quo dicit Zachariae I. v. 3. *Convertis me ad te, & ego convertar ad te;* ex quo aperte sequitur existimasse sanctum Thomam, non posse quemquam diu latere Dei existiam.

V.

*Nullus unusquam homo vel natio fuit, cui Deus aliquando non innotuerit.*

#### SECTIO QUINTA.

Solutione alterius argumenti magis ostenditur peccatum ab invincibili ter ignorante Deum admissum, non esse lethale.

OBIICES secundum: si non sit peccatum mortale committere furtum exempli gratiâ, vel homicidium sine advertentiâ Dei, cum solâ advertentiâ ad rationem, ergo nec erit peccatum mortale id ipsum præstare cum advertentia ad Deum; si enim factum cum advertentiâ ad solam rationem displiceat Deo tantum leviter, non displicebit ei nisi leviter, factum cum advertentiâ Dei; facere siquidem id, quod scis leviter tantum alicui displicere, non potest ei displicere graviter, ergo nec potest homicidium, etiam cum cognitione Dei factum, esse peccatum mortale.

At sane existimo hoc nec inter homines tenere: si namque Petrus exempli causa, furatus fuisse, vel occidisset equum amici sui Pauli, neficiens esse equum ipsius, alioqui id non facturus, licet materialem malitiam habeat actus respectu Pauli, sitque contra rectâ rationem, non tamen est quid grave contra Paulum formaliter, nec rescissione amicitie inter illos meretur, cum stare hic actus possit cum perfecto amore erga amicum. Si tamen sciens esse equum Pauli hoc faceret, peccaret graviter contra amicum, & merceretur rescissione amicitie; hic tamen nihil aliud accessit praeter meram notitiam, quod sit equus Pauli, ergo id quod sine notitia rei spectantis ad amicum, displiceat ei solùm leviter, factum cum hac notitia displicere potest graviter: Idem ergo est in praefenti.

Dices: si ergo quis leve tantum aliquod peccatum admittat, dicat v. g. mendacium joculum, ignorans displicere Deo, si postea idem præstet cum advertentiâ divina displicitia, peccabit displicitia mortaliter: patet consequentia; id siquidem secundum nos, quod antecedenter ad advertentiam divina displicitia offendit tantum leviter, illâ peccatum,

I.  
*Dices: Hinc sequi homicidium, aut aliud hujusmodi, etiam cum cognitione Dei factum, non esse mortale.*

II.  
*Ottenditur diversam esse rationem de re aliqua cum & sine cognitione amici facta.*

III.  
*Dices: ergo res levius cum cognitione displicitia divina facta erit gravis, posita*

posita offendit graviter, ergo idem erit de mendacio jocosus & similibus.

IV.

Diversissima  
ratio est de  
re levi &  
gravis hoc  
modo faltis.

Sed contrā: hoc namque eodem modo instauratur in humanis; licet enim in casu suprà positum factum illud Petri, positā notitiā graviter displaceat Paulo, quod sine ejusmodi notitiā non displacebat graviter, non tamen hoc sequeretur, si aliquid quod in se omnino leve est, prius faceret, ut si leve quidam furaretur, nesciens illud esse Pauli, si ubi hoc rescriat, in furto adhuc perficeret, non esset causa sufficiens gravis offensa, nec ita ut Paulus propterea amicitiam rescinderet.

V.

Ante adver-  
tentiam de-  
bet esse gra-  
via gravi-  
tate Philo-  
sophica

Respondetur itaque, ad hoc ut aliquid sit gravis offensa Dei post advertentiam, debere illud antecedenter ad advertentiam displacecentis divina habere aliquam gravitatem: hoc autem in his omnibus contingit, homicidio v. g. adulterio & similibus, quae antecedenter ad advertentiam Dei, licet non sunt gravia gravitate Theologica, sunt tamen gravia gravitate Philosophica, ut docet S. Thomas, 1. 2. q. 71. art. 6. ad quintum, id est sunt gravia contra rationem naturalem, sub qua consideratione de iis disputant Philosophi morales, non tamen habent eam gravitatem, quam Theologi in peccato peculiariter considerant, nempe prout dicit ordinem ad Deum, aliquo modo cognitum.

VI.

Magis in  
particulari  
declaratur  
gravitas  
Philosophi-  
ca & Theo-  
logica

Antecedenter ergo ad advertentiam Dei peccata alia sunt gravia, alia levia quod gravitatem Philosophicam, Philosopher quippe naturalis iudicat non tam grave esse contra rationem naturalem furtum leve, ac grave, nec mendacium jocosum, ac homicidium, vel adulterium, utpote quae non æqualiter depravant hominum mores & perturbant ordinem universi, ut ipsum per se naturale lumen dictat: unde & Deus haec graviter prohibet, non illa, sive aliquam plerumque gravitatem, nempe illam philosophicam, requirit Deus antecedenter ad gravem prohibitionem. Dixi plerumque; interdum enim, etiam ea prohibet graviter Deus, quae leviter solum, vel ne leviter quidem sunt mala contra rationem, sed merè indifferenta, sicut Adamo illius pomum prohibuit.

VII.

Nec refut-  
plus inter-  
dum dispi-  
cere Deo pro-  
se ratione  
intensionis  
peccatum  
aliquæ le-  
ve, quam  
homicidium  
ignorantia.

Nec obstat, quod ratione intensionis, duratio- nis, & aliarum quarundam circumstantiarum possit peccatum aliquid ex objecto leve, ut mendacium jocosum, atque vel magis displaceare Deo, quam furtum aliquod vel homicidium commissum cum invincibili Dei ignorantia: hinc enim non sequitur posse illud, de lege saltim ordinari prohiberi graviter, sicut posunt, in de facto prohibentur peccata omnia gravia ex objecto; gravis enim ex objecto, est quam per se spectat Deus in prohibitione gravi alicujus peccati, hujusmodi namque peccata exigunt talcm prohibitionem, quia ex iis plurime sequuntur inconvenientia, & gravis perturbatione universi. Unde odio gravi remoto magis ea odit Deus, quam alia, id est intendit ab iis graviter homines detergere, communinando pœnam inferni: odium autem illud, quo proxime & formaliter vult propter homicidium infligere pœnam aeternam, supponit illud factum cum cognitione Dei, & illius prohibitionis ac displacecentis. Aliqui tamen forte negabunt posse ullum peccatum ex objecto leve, puta mendacium jocosum, ratione ullarum circumstantiarum magis displaceare Deo, quam adulterium, vel homicidium, etiam cum ignorantia Dei commissum.

Odiū Dei  
remotum &  
proximum.

SECTIO SEXTA.

Objectiones aliae, quibus probare co-  
natur aliqui, peccatum cum Dei  
ignorantia commissum, esse  
mortale.

**O**BJICES tertio: juxta S. Paulum 1. ad Corinthios 6. v. 10. Neque fornicari, nec adulteri, nec fures &c. regnum Dei possidebunt: Sed fornicatio commissa cum invincibili ignorantia Dei est vere fornicatio, ergo est peccatum mortale, & cetera excludentur. Confirmatur: nam Sancti Patres & in particulari S. Augustinus, affirmat omnes peccatores esse prævaricatores, etiam illos qui legem Moysis non acceperunt: Quia, inquit, in cordibus habuerunt scriptam legem naturalem dictantem non esse injuriam faciendam alteri, quam nobis fieri nolumus: ubi nihil aliud ad rationem peccati requiretur videtur S. Doctor, quam ut sciat, quod sit injuria erga proximum, hoc autem lumine naturali sciri potest, licet invincibiliter ignoretur Deus.

Ad argumentum Respondetur S. Paulum hoc loco allocutum esse fideles; hi autem moraliter loquendo semper attendunt ad Deum, semperque illius prohibitionem ac displacecentiam pra oculis habent. Imo suo modo hoc etiam verum est de quo modo infidelibus, ut suprà vidimus. Et sicut in præceptis vel prohibitionibus de rebus indifferentibus, ut sint peccata debet aliquo modo esse advertentia prohibitionis vel præcepti Divini, alioqui erunt actus indifferentes, ita & hic sine advertentiâ aliquæ ad Deum, erunt hi actus illius tantum gravitatis malitia, quam hauriunt ab objecto naturali.

Ad Confirmationem dico S. Augustinum illis verbis non excludere cognitionem Dei, sed solum legem Moysis; nec enim sola lex scripta à Moysi sed etiam lumine naturali scripta in corde unius cuiusque dicit Deum esse: unde etiam sine lege Moysis per solum lumen naturale significat S. Augustinus posse homines plenè cognoscere gravitatem adulterii, vel homicidii, & quod iis graviter offendatur Deus: supponit enim S. Augustinus & alii Patres, ut suprà vidimus, non posse dari ignorantiam invincibilem Dei.

Objices quartò: saltem si contingere aliquem committere furtum vel homicidium sine advertentiâ ad Deum, non esset secundum nos peccatum mortale, nec teneretur quis illud confiteri, quod tamen non videtur admittendum; sic enim multi prætendere possent se in istiusmodi rebus non peccasse mortaliter, cum dicere queant se non adverteisse ad Deum. Sed contrā: si enim committeretur idem furtum aut homicidium sine advertentiâ ad malitiam contra naturam rationalem (quod subinde accidere posse fatentur ipsi adverfari) idem sequitur inconveniens. Respondetur itaque rarissime contingere ut furtum hujusmodi vel homicidium deliberatè fia sine aliquā saltē advertentiâ ad Deum, ut suprà diximus: sicut secundum ones, quando quis conjugatus committit adulterium, non solet a consilio interrogari, utrum attenderit ad circumstantiam conjugij; supponitur enim attendisse, & moraliter loquendo contrarium nunquam evincere potest, licet in casu aliquo metaphysico possit.

Dices;